

IDEFISC®

Juridische nieuwsbrief: verschijnt driemaandelijks

© IDEFISC Internationale vereniging met wetenschappelijk doel - Nummer: 100 - Afgiftekantoor: Brussel V - september 2017 - info@idefisc.be

Editoriaal

Vennootschapsbelastingen: een nutteloze hervorming

Na maanden van status-quo heeft de regering eindelijk de grote lijnen van zijn hervorming van de vennootschapsbelastingen aangekondigd. Deze hervorming is zeer teleurstellend.

Als een hervorming noodzakelijk is, dan is dat omdat de huidige Belgische vennootschapsbelasting veel te hoog is en dit de oprichting en de ontwikkeling van ondernemingen, dit zowel door de Belgen als door de buitenlanders, afremt. Het is heel eenvoudig: ons land is niet aantrekkelijk, omdat de Staat zich een te groot deel van de middelen toe-eigent. Vanuit dat standpunt bekeken, mogen we niet vergeten dat de vennootschapsbelasting altijd een dubbele belasting inhoudt: deze van de vennootschap enerzijds en deze van de aandeelhouders anderzijds, wanneer het dividend wordt uitgekeerd. Diegene die

wensen een risico-investering te doen in een bedrijf worden zeldzamer, wetende dat als de investering verlieslatend is, deze volledig het verlies draagt, terwijl dat als winst wordt gemaakt, zij ongeveer de helft daarvan zullen moeten betalen, als men de vennootschapsbelasting en de personenbelasting samenvoegt.

De conclusie die daaruit moest getrokken worden, is uiteraard dat men de vennootschapsbelasting moest doen dalen. Dat is niet wat de regering voorstelt, aangezien hij een vermindering van het "tarief" van deze belasting aankondigt die over meerdere jaren verspreid is, dit alles door de belastinggrondslag te verhogen ten koste van nochtans verantwoorde aftrekposten en door verder een minimumbelasting in te voeren op winsten, zonder mogelijke aftrek.

Met andere woorden, de regering doet van geen enkele opbrengst afstand inzake vennootschapsbelastingen. Door een "neutrale" hervorming voor te stellen, pakt hij het probleem niet aan: alle vennootschappen samen zullen altijd evenveel belastingen betalen. Sommigen zullen minder betalen, anderen meer.

We kunnen begrijpen dat de regering een "begrotingsneutraliteit" wilde behouden. Hiervoor is het niet onontbeerlijk om het niveau van opbrengsten aan te houden. Het is ook mogelijk om de opbrengsten te doen dalen door de uitgaven te verminderen. Zolang de regering dat niet begrijpt, moeten we van hem geen vooruitgang verwachten.

Thierry AFSCHRIFT

De uithalen van de beer

DLU 4 en het gat in de begroting

De regering heeft een systeem van fiscale regularisatie ingevoerd die permanent zou moeten zijn. Het vertoont echter, in vergelijking met de vorige, het aanzienlijke ongemak dat het de belastingplichtigen, als ze er willen van genieten, verplicht om niet enkel de nog te belasten inkomsten te regulariseren, maar ook het startkapitaal als ze niet kunnen aantonen dat het niet aan haar fiscaal stelsel werd onderworpen. Dit komt neer op het innen van belastingen op inkomsten die meer dan 7 jaar geleden werden verkregen, wat de maximum verjaringstermijn is. De regering wil dus inkomsten die verjaard zijn, belasten. Hij kan dit enkel doen binnen het kader van een regularisatie, want indien een belastingplichtige het onderwerp is van een herziening van inkomsten buiten het kader van een regularisatie, zullen enkel de inkomsten kunnen belast worden met, in voorkomend geval, een boete.

We moeten dus niet verwonderd zijn over het feit dat dit systeem van regularisatie, in tegenstelling tot de voorgaande systemen, weinig succes kent. Het zou interessant zijn om het verschil te kennen tussen het rendement van de maatregel en het rendement dat op het budget werd voorzien. Een nieuw gat in de begroting te voorzien....

De ongelikte beer

Overzicht

Vennootschapsbelastingen: een nutteloze hervorming	1
DLU 4 en het gat in de begroting	2
De dubbele belasting tussen Frankrijk en België: het Hof van cassatie veroordeelt het standpunt van de administratie	4
Laten we snel de voordelen van alle aard op de gratis toekenning van woonst	5
Fiscaal misbruik en de sterfhuisclausule: Het Waalse Gewest zorgt voor een regeling, met terugwerkende kracht!	7
Belasting op beursverrichtingen : niet van toepassing op niet-gesimuleerde buitenlandse juridische constructies	11
Ook Brusselse en Waalse successie- of registratierechten te regulariseren	13
Fiscaal misbruik – Vlabel bestraft de verrichting van schenking gekoppeld aan de oprichting van een vennootschap naar gemeen recht	14
Levensverzekeringsovereenkomsten en erfenis: sinds 11 september 2017 zijn de burgerlijke regels veranderd	17
Aangekondigde hervorming van de vennootschapsbelasting vanaf 2018: de grote lijnen van het akkoord	19

De dubbele belasting tussen Frankrijk en België: het Hof van cassatie veroordeelt het standpunt van de administratie

Het onwaarschijnlijke probleem waarmee Belgische burgers die belangen hebben in Franse bedrijven sinds vele jaren geconfronteerd worden, is niet nieuw: terwijl de twee landen verbonden zijn door een verdrag ter preventie van de dubbele belasting (DBV), wordt hen echter toch zo'n dubbele belasting opgelegd op hun dividenden die ze in Frankrijk ontvangen!

Ter herinnering, het Verdrag voorziet, net als de meeste van dit soort verdragen, dat de dividenden en interesten in principe belastbaar zijn in de woonstaat (in dit geval, België), waarbij een systeem van bronheffing van maximum 15% ten voordele van de staat van waar de inkomsten afkomstig zijn (Frankrijk), toegelaten is.

Teneinde de dubbele belasting te vermijden die daaruit kan voortvloeien, voorziet artikel 19, A, 1 van het BDV uitdrukkelijk dat voor de dividenden die effec-

tief in Frankrijk aan de bron werden belast en die door Belgische burgers werden verkregen, *“de belasting die verschuldigd is in België op hun netto bedrag van Franse belasting zal verminderd worden met enerzijds de tegen het gewone tarief geïnde roerende voorheffing en, anderdeels, met het forfaitair gedeelte van buitenlandse belasting dat onder de door de Belgische wetgeving vastgestelde voorwaarden aftrekbaar is, zonder dat bedoeld gedeelte minder dan 15 procent van het evenvermelde nettobedrag mag belopen”*.

In dat systeem wordt de bronheffing van 15% in Frankrijk dus gecompenseerd door een gelijke belasting van 15% in België.

Het verdragenmechanisme is dus volledig neutraal voor de belastingplichtige, wat ook het doel op zich is van het verdrag, en het is gedurende vele jaren efficiënt gebleken, met het forfaitaire gedeelte van de buitenlandse belasting (FGBB) dat volgens het nationale Belgische recht kan verrekend worden en dat zelf vastgesteld is op 15%.

Op het einde van de jaren 80 heeft de Belgische wetgever echter beslist om deze FGBB eenzijdig te verlagen naar ...0% (!) en sindsdien vindt de belastingadministratie dat ze het recht heeft om de dividenden van Franse oorsprong te belas-

ten aan het tarief dat voorzien is in de Belgische wet, zonder enige belasting ten titel van de FGBB. De administratie baseert zich hiervoor op het feit dat de DBV zegt dat de FGBB *“aftrekbaar is onder de voorwaarden die door de Belgische wetgeving werden vastgelegd”*, zonder rekening te houden met de rest van de verdragstekst, die nochtans zegt *“zonder dat bedoeld gedeelte minder dan 15 procent mag belopen”*!

Het is nogal onverwacht dat de Hoven en rechtbanken, aan wie de vraag reeds vele malen werd voorgelegd, tot hiertoe het standpunt van de administratie nog niet bestraft hebben.

Onlangs heeft het Hof van Cassatie gelukkig een arrest verbroken van het Hof van Beroep van Gent dat nogmaals gelijk had gegeven aan de administratie.

In een arrest van 16 juni jongstleden, na opnieuw te hebben gewezen op de bepalingen van artikel 19, A, 1 van het DBV, leidt het Hof uit de tekst af dat het forfaitair belastingkrediet inderdaad niet lager mag zijn dan 15%. Het Hof wijst daarna ook nog eens op het principe van overwicht van het internationale recht op het Belgische nationale recht, en leidt daaruit af dat de Belgische nationale regels niet mogen ingaan tegen de toekenning van het minimum belastingkrediet wat voorzien is in

“

Dit zeer belangrijke arrest zou het voor de belastingplichtigen die genieten van dergelijke dividenden van Franse oorsprong mogelijk moeten maken om een bezwaar in te dienen voor boekjaar 2017 (ook al hebben ze hun aangifte nog niet ingediend, het aangifteformulier is zodanig opgesteld dat het niet mogelijk is om aanspraak te maken op het krediet van 15%, zodat ze verplicht zullen zijn om een bezwaar in te dienen om de teruggave te bekomen van het teveel geïnde bedrag).

”

het Verdrag dat tussen de twee landen werd afgesloten.

Dit zeer belangrijke arrest zou het voor de belastingplichtigen die genieten van dergelijke dividenden van Franse oorsprong mogelijk moeten maken om een bezwaar in te dienen voor boekjaar 2017 (ook al hebben ze hun aangifte nog niet ingediend, het aangifteformulier is zodanig opgesteld dat het niet mogelijk is om aanspraak te maken op

het krediet van 15%, zodat ze verplicht zullen zijn om een bezwaar in te dienen om de teruggave te bekomen van het teveel geïnde bedrag).

Het is daarentegen niet uitgesloten dat diezelfde belastingplichtigen een aanvraag tot ambtshalve ontheffing voor de vorige vijf boekjaren indienen.

Martin VAN BEIRS

Laten we snel de voordelen van alle aard op de gratis toekenning van woonst

Elke persoon die gratis een gebouw of een deel van een gebouw ter beschikking krijgt, wordt belast op de reële waarde van deze terbeschikkingstelling. De voordelen van alle aard kunnen echter steeds gemakkelijk bepaald worden en de wetgever heeft aan de Koning de bevoegdheid gegeven om forfaitaire evaluatieregels voor deze voordelen op te stellen.

Zo legt artikel 18 van het Koninklijk Besluit KB/WIB 1992 voor de gratis terbeschikkingstellingen van niet-gemeubelde gebouwen het bedrag van de voordelen van alle aard forfaitair vast op 100/60en van het geïndexeerd kadastraal inkomen van het opgerichte gebouw. Dat is de regel. In afwijking van deze regel liggen de voordelen van alle aard die voortvloeien uit de terbeschikkingstelling van een opgericht gebouw of delen van opgerichte gebouwen veel hoger wanneer de persoon die deze ter beschikking heeft gesteld een rechtspersoon is (tegenover de regel die bijgevolg dus enkel van toepassing is op natuur-

lijke personen die opgerichte gebouwen ter beschikking stellen). We moeten dus inderdaad voor elk opgericht gebouw waarvan het kadastraal inkomen hoger ligt dan 745€ dezelfde 100/60en vermenigvuldigen met 3,8 (1,25 voor opgerichte gebouwen waarvan het kadastraal inkomen niet hoger ligt dan 745€) als het toebehoort aan een rechtspersoon.

Het is moeilijk om logisch te begrijpen wat de motivering is voor deze verschillende behandeling al naargelang de eigenaar van het ter beschikking gestelde gebouw een natuurlijk persoon of rechtspersoon is. In realiteit lijkt er geen enkele coherente, logische en geldige reden door de toenmalige regering naar voren te zijn gebracht voor dit verschil in behandeling. In het recht mogen meerdere personen die zich in eenzelfde situatie bevinden niet zonder aanvaarbare en objectieve reden op een andere manier worden behandeld.

Het gevolg van deze niet-ge-rechtvaardigde ongelijke behandeling van twee personen die in eenzelfde situatie zitten, is dat de regels die een hoger bedrag van voordeel van alle aard voorzien niet kunnen toegepast worden.

Zo komt het dat belastingplichtigen bezwaarschriften hebben

ingediend tegen de bijdragen die hen ten laste werden gelegd door een juridische of feitelijke fout in te roepen, in verband met de gemaakte evaluatie van het voordeel. Nadat de fiscale administratie deze bezwaarschriften verwierp, werd de zaak aanhangig gemaakt bij de bevoegde rechtbanken en voor de Hoven van Beroep van Gent en Antwerpen voorgelegd. In de twee gevallen hebben de Hoven van Beroep de belastingplichtige in het gelijk gesteld. De rechtvaardigingspogingen van de administratie (die onder meer het feit had ingeroepen dat een rechtspersoon kaderleden en bedrijfsleiders tewerkstelde en dus vaker dan een natuurlijk persoon luxueuzere gebouwen voor hen ter beschikking stelde, dit in vergelijking met gewone werknemers die verondersteld worden van minder luxueuze gebouwen te kunnen genieten) werden verworpen, vooral omdat noch de context waarin de betwiste bepaling werd goedgekeurd, noch de voorbereidende werkzaamheden, noch de administratieve dossiers het motief voor de verschillende behandeling uitleggen.

Het artikel 18, §3, 2e alinea wordt dus beschouwd als zijnde in strijd met het gelijkheidsbeginsel (artikelen 10 en 11 van de Grondwet). Gezien de

Hoven en rechtbanken geen arresten en reglementen mogen toepassen die in strijd zijn met de wetten, hebben de Hoven van Gent en Antwerpen de belastingplichtigen in het gelijk gesteld.

Wat moeten we dan op vandaag doen, in afwachting dat de regering de betwiste bepaling van het Koninklijk Besluit in kwestie wijzigt? Er zijn meerdere mogelijkheden.

Zo kan voor de afgesloten aanslagjaren, maar waarvan de bezwaartermijn (6 maanden te rekenen vanaf de 3e dag die volgt op de verzending van het aanslagbiljet) nog niet verlopen is, een bezwaar ingediend worden, met het argument van

Het artikel 18, §3, 2e alinea wordt dus beschouwd als zijnde in strijd met het gelijkheidsbeginsel (artikelen 10 en 11 van de Grondwet). Gezien de Hoven en rechtbanken geen arresten en reglementen mogen toepassen die in strijd zijn met de wetten, hebben de Hoven van Gent en Antwerpen de belastingplichtigen in het gelijk gesteld.

een juridische of feitelijke fout. In geval van een negatieve directoriale beslissing (want het is niet zeker dat de administratie gemakkelijk toegeeft), zal de zaak aanhangig gemaakt moeten worden voor de rechtbank van eerste aanleg.

Voor de rest kan de (meest) gunstige berekening gebruikt worden, met een reëel risico dat de administratie de berekeningswijze per bericht van wijziging betwist. De eventuele opgelegde boetes zouden in ieder geval niet mogen aangehouden worden, want het zal op z'n minst mogelijk zijn om het bestaan aan te tonen van een controverse over de kwestie, zodanig dat een frauduleuze intentie niet zou kunnen aangetoond worden door de administratie. Daarna moet er op het bericht van wijziging geantwoord worden en, in voorkomend geval, een bezwaar en eventueel een rechtsmiddel worden ingediend.

In de twee gevallen moet de procedurekost in verhouding zijn met het verwachte voordeel. Hoe dan ook, op basis van de wetgeving en de huidige rechtsleer, zijn de slaagkansen hoog.

Gezien het budgettaire risico dat uit een mogelijke belangrijke vermindering van de voordelen van alle aard voortvloeit,

zal de regering waarschijnlijk snel de begroting op orde brengen. Er is echter weinig kans dat de gelijkheid zal hersteld worden naar onderen toe, zijnde een voordeel van alle aard eenvoudig berekend op basis van 100/60en van het geïndexeerd kadastraal inkomen en dit ongeacht welke personen (natuurlijke of rechtspersonen) het gebouw ter beschikking stellen. Het risico bestaat dat de forfaitaire berekening die kan toegepast worden op terbeschikkingstellingen van gebouwen door rechtspersonen zal uitgebreid worden naar alle personen. Een andere oplossing is de aanpassing van de vermenigvuldigingsfactor met toelichting van pertinente en objectieve redenen.

Tristan KRSTIC

Fiscaal misbruik en de sterfhuisclausule: Het Waalse Gewest zorgt voor een regeling, met terugwerkende kracht!

Men spreekt van “fiscaal misbruik” wanneer de belastingplichtige een of meerdere juridische handelingen heeft gesteld die met elkaar gelinkt zijn door een eenheid van opzet, waardoor hij zich ofwel buiten het toepassingsveld van een fiscale bepaling kan zetten (men bedoelt hier een belastingmaatregel of een belastingmaatregel die zwaarder doorweegt dan een andere), ofwel aanspraak kan maken op de winst van een fiscaal voordeel die door een wettelijke bepaling wordt voorzien. In alle gevallen moet de belastingplichtige gehandeld hebben in strijd met de doelstellingen van de betrokken fiscale bepaling.

Het fiscaal misbruik is dus een begrip dat gericht is op het doel van de fiscale wetgeving, niet in zijn geheel, maar op een bepaling in het bijzonder, die de belastingplichtige wilt uitspelen, wat op ernstige kritiek zou stoten van de fiscale administratie.

Het doel van de belastingplichtige moet niet enkel en alleen, maar wel vooral van fiscale aard zijn.

Het bestaan van dergelijk fiscaal misbruik vereist de aanwezigheid en het bewijs van de 2 basiselementen van het misbruik, welke aan de fiscale administratie moeten gemeld worden.

In eerste instantie moet de administratie aantonen dat de handeling of handelingen die door de bijdrageplichtige gesteld werden in strijd zijn met de doelstellingen die een fiscale bepaling nastreeft en die zij duidelijk aanduidt. Vervolgens moet de administratie aantonen dat de verrichting enkel en alleen als doel had de belasting te vermijden of dat op een dermate fundamentele manier moet geweest zijn dat de eventuele andere doelstellingen van de verrichting verwaarloosbaar of puur kunstmatig kunnen beschouwd worden.

Indien de administratie erin slaagt om dit bewijs te leveren, spreekt met van fiscaal misbruik en niet-tegenwerpelijke van de omstreden handeling aan de administratie. Zij kan dan de verrichting aan een heffing onderwerpen conform het doel van de wet, alsof het misbruik niet heeft plaats gehad.

Er kan echter uitzondering gemaakt worden op de niet-tegenwerpelijke (en de belasting die daaruit voorkomt) indien de belastingplichtige kan aantonen dat de verrichting in realiteit gerechtvaardigd is door “andere dan fiscale motieven”. Het zal uiteraard niet volstaan om een “algemene” of “om het even welke” rechtvaardiging in te roepen, maar men zal een precies motief moeten inroepen, die specifiek is voor de betrokken verrichting, en die zal bepalend zal zijn voor de uitvoering van de omstreden handeling.

De federale, maar ook Vlaamse fiscale administratie (Vlabel) heeft bij wijze van omzendbrief/omzendbrieven een lijst van handelingen opgesteld die zij a priori als al dan niet verdacht beschouwen. Het betreft hier de beruchte “witte lijst” en “zwarte lijst”.

Onder de verrichtingen die a priori als verdacht worden beschouwd, worden bepaalde klassieke verrichtingen van vermogensplanning gerangschikt en meer bepaald, de clausules betreffende de toekenning van het volledige gemeenschappelijke vermogen of de clausules betreffende de ongelijke verdeling van dat gemeenschappelijke vermogen, vastgesteld zonder beding van overleving. Onder die clausules is de bekendste deze genaamd de “sterfhuisclausule”.

Deze clausule van ongelijke verdeling van de gemeenschap, of beding van vooruitmaking, stelt een huwelijksvoordeel in, met andere woorden een voordeel die onder bezwarende titel wordt toegekend, bij wijze van huwelijkscontract en die niet als gift mag beschouwd worden.

Deze clausule werd lange tijd opgenomen in een huwelijkscontract van gemeenschap van goederen, wanneer een overlijden nakend is, teneinde een ongelijke verdeling van de gemeenschap te voorzien, ten voordele van de vermoedelijke langstlevende echtgenoot, met de verduidelijking dat deze ongelijke verdeling zou spelen, dat het huwelijk ontbonden wordt door de scheiding of het overlijden.

Het voordeel van dergelijke clausule op fiscaal vlak, is dat ze in principe ontsnapt aan de fictie vervat in artikel 5 van het Wetboek van successierechten. Dit artikel onderwerpt de huwelijksvoordelen die leiden tot een ongelijke verdeling van de gemeenschap van goederen aan de successierechten wanneer ze werden vastgesteld onder beding van overleving (ontbinding bij overlijden). Aangezien een huwelijksvoordeel geen gift is, maar wel een contract onder bezwarende titel, wordt het overschot, tegenover het deel van de langstlevende echt-

genoot in het gemeenschappelijk vermogen, in principe niet beschouwd als gift, noch als le gaat, maar wel onder bezwaren de titel, en komt dus in principe niet in de erfenis van de eerststervende. Het is om dit feit te bestrijden dat artikel 5 in 1919

Voortaan zullen de clausules van ongelijke of volledige verdeling van het gemeenschappelijke vermogen, in een stelsel van gemeenschap van goederen, onderworpen worden aan successierechten, dit krachtens artikel 5 van het Wetboek, of deze nu met of zonder beding van overleving werden vastgesteld. Dit betekent dus voor Wallonië het einde van het nut van de sterfhuisclausule.

We durven wedden dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest snel voor een regeling zal zorgen, behalve wanneer ze aanvaarden om een zekere “forum shopping” op z’n beloop te laten....

in het Wetboek van successierechten werd opgenomen.

De fiscale administratie heeft altijd geprobeerd om de sterfhuisclausule “in te halen”, door deze aan de successierechten te onderwerpen (meer specifiek het overschot tegenover de helft van het gemeenschappelijke vermogen). Ze heeft geprobeerd dit te bereiken door overeenlopend de artikelen 2, 7 of nog artikel 5 van het Wetboek van successierechten in te roepen. Het Hof van Cassatie zelf heeft de belasting van de gevolgen van deze clausule uitgesloten krachtens de ficties vervat in de artikelen 2 en 4 van het Wetboek van successierechten, aangezien het terecht niet gaat over een gift, en dat deze artikelen enkel van toepassing zijn op giften. Bij arrest van 10 december 2010 heeft ze vervolgens het bezwarende karakter van de clausule gevalideerd, zelfs al is het vastgesteld geweest zonder beding van overleving, waardoor ze elke rechtstreekse toepassing van het artikel 5 van het Wetboek van successierechten uitsluit.

De fiscale administratie bleef ondertussen die clausule als misbruik beschouwen en zette deze daardoor op haar “zwarte lijst”, omdat ze, doordat ze vrijwillig werd vastgesteld zonder beding van overleving, de sterfhuisclausule, het doel van

artikel 5 van het Wetboek van successierechten dat de wetgever bij haar goedkeuring in 1919 wenste te bereiken, dwarsboomde.

In werkelijkheid is dergelijke redenering van de fiscale administratie niet correct, aangezien de voorbereidende werkzaamheden van artikel 5 van het Wetboek van successierechten kunnen ondersteunen dat de wetgever de fictie vervat in artikel 5 van het Wetboek van successierechten linkt aan een clausule die vastgesteld werd onder beding van overleving, en niets anders. Dat is niet het geval als de sterfhuisclausule vastgesteld werd zonder beding van overleving.

Daarentegen, ook al zou de fiscale administratie erin slagen om te bewijzen dat het zo was en dat er dus mogelijks sprake van fiscaal misbruik was, zou het nog aan de belastingplichtige zijn om het tegendeel te bewijzen teneinde zich van het risico van niet-tegenwerpelijkheid te bevrijden.

Om dit te doen zou het voor de bijdrageplichtige nuttig kunnen zijn om de gevolgen van het bezwarende karakter van het overeenkomsten huwelijksvoordeel in te roepen. Door gebruik te maken van een beding van vooruitmaking, beschermt de eerststervende inderdaad zijn

echtgenoot van de burgerrechtelijke aspecten van een gift of legaat die aan hem of haar zou worden toegekend.

Het huwelijksvoordeel wordt a priori toegekend bij de vereffening van het gemeenschappelijke vermogen en voor elk openvallen van erfenis. Hierdoor krijgt de overlevende echtgenoot door het huwelijkscontract en niet door het overlijden van de erflater. Hij is daardoor ook gevrijwaard tegen risico's een gift te moeten aangeven, of nog, zijn gift verminderd zien als de erflater al veel had gegeven bij leven en dat het beschikbare deel van zijn erfenis het hem niet meer toeliet.

Vervolgens beschermt het huwelijksvoordeel de overlevende echtgenoot in volle eigendom terwijl als de eerststervende niets voorzien had, hij zijn erfenisreserve in vruchtgebruik kreeg, en zo de naakte eigendom aan kinderen moest laten....We kunnen er nog voor zorgen dat het toekennen van dergelijk huwelijksvoordeel gerechtvaardigd wordt door de wil om de situatie van een echtgenoot die meer dan de andere had bijgedragen aan de huwelijkslasten te compenseren. Zo vele "niet-fiscale" aspecten die de toekenning van een huwelijksvoordeel kunnen motiveren, ook al is het vastgesteld zonder beding van overleving.

Ongetwijfeld doordat ze schrik had om haar standpunt in de rechtbank te zien betwist worden door belastingplichtigen die successierechten dienden te betalen op een sterfhuisclausule, heeft het Vlaamse Gewest vanaf 3 juli 2015 een decreet goedgekeurd teneinde "sterfhuisclausule" in het toepassingsveld van artikel 2.7.1.0.4 du Vlaamse Codex Fiscaliteit op te nemen (ofwel het equivalent van artikel 5 van het Wetboek van successierechten).

Het Waalse Gewest heeft dit zopas ook gedaan, met een decreet van 31 mei 2017 dat werd goedgekeurd door het de Commissie van Waalse Parlement. Met dit decreet dat een stelsel van fiscale regularisatie invoert die beperkt is in de tijd, wijzigt het Waalse Parlement de Waalse fiscale wetboeken "dit in de strijd tegen de misbruiken en fiscale fraude". Artikel 16 van de tekst van het decreet wijzigt zo artikel 5 van het Wetboek van successierechten om het te vervangen met de volgende bepaling:

"De langstlevende echtgenoot, aan wie een huwelijkscontract die niet onderworpen is aan de regels betreffende schenkingen meer dan de helft van het gemeenschappelijke vermogen toekent, is voor wat betreft de inning van successierechten en mutatie door overlijden, gelijkgesteld

met de langstlevende echtgenoot die, bij gebrek aan een afwijking van de gelijke verdeling van het gemeenschappelijk vermogen, volledig of deels, het deel van de andere echtgenoot verkrijgt, dit krachtens een uiterste wilsbeschikking".

Voortaan zullen de clausules van ongelijke of volledige verdeling van het gemeenschappelijke vermogen, in een stelsel van gemeenschap van goederen, onderworpen worden aan successierechten, dit krachtens artikel 5 van het Wetboek, of deze nu met of zonder beding van overleving werden vastgesteld. Dit betekent dus voor Wallonië het einde van het nut van de sterfhuisclausule.

We durven wedden dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest snel voor een regeling zal zorgen, behalve wanneer ze aanvaarden om een zekere "forum shopping" op z'n beloop te laten....

Mélanie DAUBE

Belasting op beursverrichtingen: niet van toepassing op niet-gesimuleerde buitenlandse juridische constructies

DE TBV is een forfaitaire heffing op zowel de aankoopverrichtingen als de verkoopverrichtingen die worden uitgevoerd op de secundaire markt wanneer ze betrekking hebben op Belgische of buitenlandse effecten.

De programmawet van 25 december 2016 heeft ervoor gezorgd dat de belasting voortaan ook van toepassing is wanneer orders uitgegeven worden door een schenker die in België gevestigd is en ze via een buitenlandse rekening werden behandeld.

Sinds 1 januari 2017 worden de verrichtingen ook geacht afgesloten of uitgevoerd te zijn in België en zijn ze dus onderworpen aan de belasting wanneer de order “rechtstreeks of onrechtstreeks” door een natuurlijke persoon die zijn gebruikelijke woonplaats heeft in België “wordt gegeven aan een tussenpersoon die gevestigd is in België”.

De nieuwe wet is dus gericht op het geval waarin de order rechtstreeks wordt gegeven maar ook het geval waarin de order “onrechtstreeks” door een Belgische burger wordt gegeven.

De minister van financiën had tijdens de voorbereidende werkzaamheden laten verstaan dat de hypothese zou bedoeld worden waarin de order wordt gegeven door een juridische constructie (bijvoorbeeld een trust of stichting) waarachter een Belgische burger zit die er de effectieve begunstigde van zou zijn.

Het was dus duidelijk dat de minister van financiën wou dat de draagwijdte van de nieuwe wet zo breed mogelijk zou zijn.

We kunnen alleen maar die conclusie trekken op basis van de tekst zoals deze werd gestemd en van kracht is sinds 2017.

We moeten herhalen dat de bepaling betreffende de belasting op beursverrichtingen in het Wetboek van diverse rechten en taksen staat.

Zoals haar naam het zegt, herneemt dit wetboek een reeks bepalingen en diverse taksen en is deze volledig onafhankelijk van het Wetboek van inkomstenbelastingen, net zoals van andere wetboeken zoals het Wetboek van successierechten of het

Wetboek van registratierechten of nog het BTW-wetboek.

In dit verband, en bij gebrek aan een uitdrukkelijke verwijzing in de bepaling van het Wetboek van diverse rechten en taksen over de opneming van het begrip juridische constructie die sinds de nieuwe wet op de Kaaimantaks in het Wetboek van inkomstenbelastingen staat, lijkt het ons volledig uitgesloten om te kunnen stellen, door een assimilatie en een uitbreiding bij analogie, dat de wetgever met de termen “onrechtstreeks” deze bepalingen betreffende juridische constructies heeft bedoeld die omschreven staan in het Wetboek van inkomstenbelastingen.

Geen enkele verwijzing bij analogie kan gemaakt worden, tenzij het Wetboek van diverse rechten en taksen dergelijke verwijzing zou vermelden in het Wetboek van inkomstenbelastingen 1992 om het begrip “onrechtstreeks” te begrijpen.

Het beginsel van wettigheid van de belasting, dat opgenomen is in artikel 170 van de Grondwet, houdt in dat de wetgever de eerste en enige is die kan beslissen over de materie en over de belastingplichtige die belastbaar zal zijn met de belasting die erin is opgenomen.

De doelstellingen van de wetgeving of de fiscale reglementering moeten inderdaad bepaald worden met respect voor de grondwetsbepaling van wettigheid van belasting dat voorzien is in artikel 170 van de Grondwet. Uit deze grondwetsbepaling vloeien meer bepaald de beginselen van restrictieve interpretatie van de belastingwet, het verbod van interpretatie bij analogie en teleologische interpretatie van de wet voort.

In toepassing van deze bepalingen en beginselen, en bij gebrek aan duidelijke verwijzing naar het Wetboek van inkomstenbelastingen en in het bijzonder naar het begrip van juridische constructie, kan de bevestiging van de minister tijdens de voor-

bereidende werkzaamheden niet voldoende zijn om de toepassing van de belasting uit te breiden naar begunstigden van juridische constructies.

De minister heeft dit onlangs moeten erkennen toen hem hierover een parlementaire vraag werd gesteld. Hij heeft toegegeven dat er een zekere verwarring bestond rond de belasting op beursverrichtingen en dat er een wetwijziging nodig zou zijn om alle juridische constructies van een persoon die in België woont aan de TBV te kunnen onderwerpen.

Volgens de minister is de beurstaks enkel verschuldigd als een juridische constructie niet met de werkelijkheid overeen-

stemt als afzonderlijk vermogen of afzonderlijke juridische entiteit en gesimuleerd is.

Deze ommezwaai in het standpunt van de minister maakt het mogelijk om de situatie voor niet-gesimuleerde buitenlandse juridische constructies te verduidelijken: zij vallen niet onder de TBV.

Pascale HAUTFENNE

“

De minister heeft dit onlangs moeten erkennen toen hem hierover een parlementaire vraag werd gesteld. Hij heeft toegegeven dat er een zekere verwarring bestond rond de belasting op beursverrichtingen en dat er een wetwijziging nodig zou zijn om alle juridische constructies van een persoon die in België woont aan de TBV te kunnen onderwerpen.

Volgens de minister is de beurstaks enkel verschuldigd als een juridische constructie niet met de werkelijkheid overeenstemt als afzonderlijk vermogen of afzonderlijke juridische entiteit en gesimuleerd is.

Deze ommezwaai in het standpunt van de minister maakt het mogelijk om de situatie voor niet-gesimuleerde buitenlandse juridische constructies te verduidelijken: zij vallen niet onder de TBV.

”

Ook Brusselse en Waalse successie- of registratierechten te regulariseren

Wie nog steeds successie- of registratierechten te regulariseren heeft kan nu ook in Brussel en Wallonië terecht. Het heeft lang op zich laten wachten maar deze zomer is het wettelijk kader voor de fiscale regularisatie eindelijk gefinaliseerd.

Het samenwerkingsakkoord tussen de twee gewesten en de federale overheid dateert al van 20 februari 2017, maar dit diende nog officieel goedgekeurd te worden door alle drie de partijen alvorens in werking te kunnen treden. Het Waals gewest gaf haar goedkeuring bij decreet van 1 juni 2017, vervolgens keurde ook de federale overheid het akkoord goed bij wet van 30 juni 2017 en als laatste volgde ook de goedkeuring door het Brussels gewest bij ordonnantie van 13 juli 2017.

Sinds 19 juli 2017 is het dus ook mogelijk om de successiebelasting te regulariseren wanneer de erflater zijn woonplaats op het moment van overlijden had in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of in het Waals gewest.

Het samenwerkingsakkoord voorziet dat de federale over-

heid het beheer van de regularisaties zal verzekeren wanneer deze enerzijds gaan over bepaalde regionale belastingen en anderzijds over niet uitsplitsbare fiscaal verjaarde kapitalen (nl. bedragen waarvoor de aangever er niet in slaagt aan te tonen welk gedeelte betrekking heeft, enerzijds, op federale belastingen en anderzijds op de registratierechten en successierechten).

Het Vlaams gewest daarentegen staat zelf in voor het beheer van de regularisaties van de Vlaamse belasting. Vlaanderen heeft echter ook een samenwerkingsakkoord met de federale overheid gesloten voor wat betreft de niet-uitsplitsbare bedragen. Praktisch gezien komt het er dus op neer dat wanneer een belastingplichtige regionale belastingen uit het Brussels

of Waals gewest dient te regulariseren, hij of zij één centraal aanspreekpunt heeft: het contactpunt regularisaties. Wie een Vlaamse belasting moet regulariseren zal zich zowel tot het (federale) contactpunt als tot de Vlaamse belastingdienst moeten richten.

Hoewel de federale wetgeving voorziet in een permanente regularisatie, geldt voor de gewesten echter een tijdelijke regeling die loopt tot eind 2020. Een regularisatie is echter uitgesloten voor successierechten verschuldigd op een nalatenschap die is opengevallen na 31 december 2016.

De geregulariseerde niet-verjaarde registratie- en successierechten zijn onderworpen aan een heffing van overeenkomstig het normale belastingtarief

“

De geregulariseerde niet-verjaarde registratie- en successierechten zijn onderworpen aan een heffing van overeenkomstig het normale belastingtarief dat op hen van toepassing was op het moment dat de voormelde rechten verschuldigd waren vermeerderd met 22 procentpunten. Indien het normale tarief dus 30% was, zal men nu een heffing verschuldigd zijn van 52%. Deze verhoging stijgt met één procentpunt per jaar (2018: 23%, 2019: 24% en 2020: 25%).

De geregulariseerde verjaarde registratie- en successierechten zijn onderworpen aan een heffing van een tarief van 37 procent. Ook deze heffing stijgt met één procentpunt per jaar (2018: 38%, 2019: 39% en 2020: 40%).

”

dat op hen van toepassing was op het moment dat de voormelde rechten verschuldigd waren vermeerderd met 22 procentpunten. Indien het normale tarief dus 30% was, zal men nu een heffing verschuldigd zijn van 52%. Deze verhoging stijgt met één procentpunt per jaar (2018: 23%, 2019: 24% en 2020: 25%).

De geregulariseerde verjaarde registratie- en successierechten zijn onderworpen aan een heffing van een tarief van 37 procent. Ook deze heffing stijgt met één procentpunt per jaar (2018: 38%, 2019: 39% en 2020: 40%).

Bij KB van 21 juli 2017 werden de te gebruiken formulieren voor de regularisatie aangifte gepubliceerd, evenals het formulier van regularisatie-attest, zodat nu het wettelijk kader rond is.

Ellen CASSAER

Fiscaal misbruik – Vlabel bestraft de verrichting van schenking gekoppeld aan de oprichting van een vennootschap naar gemeen recht

De oprichting van een vennootschap naar gemeen recht heeft op zich geen fiscaal gevolg. Het betreft de creatie van een onverdeeldheid op burgerlijk vlak. Deze oprichting is op zich en enkel en alleen ongeschikt om op een efficiënte manier aan vermogensplanning te doen, aangezien, bij gebrek aan schenking, de delen die het aandeel in onverdeeldheid van de ouders vertegenwoordigen, die samen met hun kinderen een vennootschap naar gemeen recht zouden opgericht hebben, bij overlijden in het actief van hun erfenis zouden opgenomen zijn.

In de praktijk werden bijgevolg 2 methodes uitgewerkt die het mogelijk maken om aan vermogensplanning te doen met gebruik van een vennootschap naar gemeen recht:

- de eerste, enkel van toepassing in geval van minderjarige kinderen, heeft als eerste stap de oprichting van een vennootschap

van gemeen recht door de ouders, met hun persoonlijke activa, waarna een schenking volgt van de aandelen van de vennootschap ten voordele van hun kinderen;

- de tweede, hier wordt de oprichting voorafgegaan door de schenking door de ouders aan hun

- kinderen, van activa, waarbij deze activa daarna ingebracht worden, ditmaal door de kinderen, in de vennootschap naar gemeen recht. De ouders nemen deel aan de oprichting met minder sterke middelen, die hen nog eigen gebleven zijn.

In alle gevallen worden de ouders over het algemeen aangesteld als statutaire zaakvoerders van de vennootschap, zodat zij de controle over de vennootschap in handen houden.

Opnieuw zit het enige fiscale element in het kader van de vermogensplanning vervat in de schenking, of ze nu voor of na de oprichting van de vennootschap naar gemeen recht wordt uitgevoerd. Het is niet helemaal duidelijk over welke wettelijke bepaling het gaat waarvan de doelstellingen zouden gedwarsboomd worden, integendeel, door de verrichting zoals uitgevoerd, dit voor fiscale redenen andere dan deze die een eenvoudige, alleenstaande schenking regelen van aandelen in vennootschappen.

We waren ook ten zeerste verrast kennis te nemen van een beslissing die recent werd genomen door Vlabel, nr. 16.046 van 14 november 2016, die dergelijke verrichting op het vlak van fiscaal misbruik bekritiseert (voor dit begrip en haar contouren, zie het artikel van Meester Mélanie DAUBE, in dit magazine).

In de betrokken zaak wilden 2 echtgenoten, relatief jong, gehuwd onder het wettelijk stelsel van gemeenschap van goederen, overgaan tot een schenking van een deel van hun vermogen aan hun 2 kinderen, minderjarigen met een leeftijd van 4 en 7 jaar. Dit vermogen bestond vooral uit aandelen van een patrimoniumvennootschap en een effectenrekening. Omdat ze, rechtmatig, de controle over de geschonken

goederen wensten te behouden en zich van een gegarandeerd inkomen wensten te verzekeren, waren de ouders van plan om een inbreng te doen van activa in een vennootschap naar gemeen recht die opgericht werd voor bepaalde duur, dit tot aan het overlijden van de langstlevende echtgenoot, en waarin de 2 echtgenoten zouden aangesteld worden als zaakvoerders. Er werd reeds voorzien dat bepaalde belangrijke grote beslissingen enkel met de goedkeuring van de gezegde zaakvoerders zouden kunnen genomen worden.

De ouders waren daarna van plan om de aandelen van de vennootschap naar gemeen recht in volle eigendom aan hun 2 kinderen te schenken, een schenking die gepaard zou moeten gaan met een rentelast van 30.000€ per jaar. De

Het standpunt dat Vlabel innam, lijkt ons verkeerd, zowel omdat ze de schenking die gepaard gaat met een rente herkwalificeert als een verrichting ten bezwarende titel, als door het feit zij van mening is dat het doel van de doorgevoerde verrichting is om de toepassing van artikel 2.7.1.0.3, 3° VCF te dwarsboomen.

Het is inderdaad zo dat de verrichting, zelfs al gaat deze gepaard met een hoge rente, een gift blijft, en er alle kenmerken van vertoont, zonder dat ze zou moeten geherkwalificeerd worden als verkoop. De hoogte van de rente blijft immers redelijk aanvaardbaar, aangezien ze overeenkomt met 3% van de waarde van de geschonken activa, wat zeker niet vatbaar is voor kritiek ....volgens ons.

echtgenoten wilden bevestiging krijgen van het ontbreken van het “willekeurig” kenmerk van de geplande verrichting en hadden de vraag gesteld aan Vlabel.

Voor redenen die voor ons moeilijk te begrijpen zijn, heeft Vlabel geweigerd om een beslissing te nemen over de geldigheid van de verrichting, en dit voor de volgende redenen:

- Vlabel weerhoudt het vastgestelde bedrag van de rentelast en leidt af uit het feit dat het bedrag nogal hoog is, in vergelijking met de geschonken activa, dat de geschonken goederen, na 30 jaar, volledig zullen opgeslorpt zijn door de last, zodat de verrichting eerder als een verkoop moet bekeken worden dan als een schenking die gepaard gaat met een rente; op basis van deze herkwalficatie zal Vlabel op deze verkoop de specifieke “anti-misbruikbepaling” toepassen die vervat zit in artikel 2.7.1.0.9 VCF (ofwel het equivalent van artikel 11 van het Wetboek van successierechten);

- Daarna baseert Vlabel zich op de bijzondere structuur van de vennootschap naar gemeen recht zoals bedoeld in dit geval (ouders aangesteld als zaakvoerders, belangrijke beslissingen te nemen met het akkoord van de zaakvoerders, bepaalde duur van de vennootschap naar gemeen recht tot aan het overlijden van

de langstlevende echtgenoot, ...) om te stellen dat de verrichting die de belastingplichtigen beogen de bedoeling heeft om de toepassing van artikel 2.7.1.0.3, 3° VCF te dwarsbomen, dat stelt dat elke schenking die wordt uitgevoerd onder de opschortende voorwaarde of opschortende termijn van vooroverlijden van de schenker aan de successiebelasting onderworpen is.

Op die manier is Vlabel van mening dat, met de clausules die het mogelijk maken dat de ouders, zaakvoerders, de controle in handen houden over de activa die ingebracht worden in de vennootschap naar gemeen recht, waarvan de aandelen aan de kinderen zouden geschonken zijn, de partijen er enkel op uit zijn om de toepassing van de successiebelasting op de verrichting te vermijden, terwijl deze hetzelfde doel zou hebben als de schenking die zou zijn overeengekomen onder de opschortende voorwaarde of opschortende termijn van vooroverlijden van de schenker.

Het standpunt dat Vlabel innam, lijkt ons verkeerd, zowel omdat ze de schenking die gepaard gaat met een rente herkwalficeert als een verrichting ten bezwarende titel, als door het feit zij van mening is dat het doel van de doorgevoerde verrichting is om de toepassing van artikel 2.7.1.0.3, 3° VCF te dwarsbomen.

Het is inderdaad zo dat de verrichting, zelfs al gaat deze gepaard met een hoge rente, een gift blijft, en er alle kenmerken van vertoont, zonder dat ze zou moeten geherkwalficeerd worden als verkoop. De hoogte van de rente blijft immers redelijk aanvaardbaar, aangezien ze overeenkomt met 3% van de waarde van de geschonken activa, wat zeker niet vatbaar is voor kritiek ...volgens ons.

Vervolgens zullen we ter afsluiting vaststellen dat de ouders zich niet levenslang de eigendom van de geschonken activa voorbehouden, maar enkel het beheer van die activa, wat uiteraard een groot verschil is met een schenking onder voorwaarde of op termijn.

Vlabel zou laten weten hebben, zonder dat dit standpunt formeel werd bekend gemaakt, dat deze beslissing zou gemotiveerd zijn door “extreme” feitelijke elementen, zodat ze dus niet mag veralgemeend worden.

We zien echter niet direct wat die “extreme” elementen zouden kunnen zijn die de genomen beslissing op een objectieve manier zouden kunnen motiveren, wat op dit moment, en zonder publicatie van een minder strenge beslissing, grote voorzichtigheid met zich mee moet brengen, zelfs in het gebruik van een vennootschap naar gemeen recht.

Jonathan CHAZKAL

Levensverzekeringsovereenkomsten en erfenis: sinds 11 september 2017 zijn de burgerlijke regels veranderd

In een vorige uitgave van IDE-FISC kreeg u een samenvatting van de belangrijke burgerlijke hervorming inzake successierechten. Regels die even belangrijk zijn als deze van bijvoorbeeld de reserve, de testervrijheid en erfovereenkomsten, werden aangepast aan de evolutie van de maatschappij.

De wet van 4 april 2014 houdende de burgerlijke regeling van de levensverzekeringsovereenkomst heeft daarbij een belangrijke wijziging ondergaan die de begunstigden van een schenking of een legaat enerzijds en de begunstigden van een kapitaal dat bij overlijden wordt uitgekeerd via een levensverzekering anderzijds, op gelijke voet probeert te zetten.

Vóór de goedkeuring van de wet van 10 december 2012 was het mogelijk om zijn reservataire erfgenamen “te onterven”, door een levensverzekeringpolis te onderschrijven in eigen naam en op zijn hoofd, maar met aanduiding van een derde

als begunstigde bij overlijden, en dit zelfs voor belangrijk deel van het vermogen. Ook al bestonden er tussen gehuwde personen bepaalde regels van verdeling na overlijden die redelijk efficiënt waren (bijvoorbeeld indien de premies hoger waren dan de normale capaciteiten van de erflater), dan beschikten de andere reservataire erfgenamen (vooral de kinderen) slechts over beperkte rechtsmiddelen tegenover de derde die op die wijze werd begiftigd door de erflater, terwijl ze aanspraak hadden kunnen maken op en het verslag en de vermindering, en de begiftiging, als het een “gewone” schenking of legaat zou geweest zijn.

Sinds 2013 zijn de kapitalen die toegekend worden aan begunstigden bij overlijden in uitvoering van levensverzekeringsovereenkomsten die ontbonden worden ten gevolge van het overlijden van de erflater reduceerbaar geworden, maar zonder dat ze in de erfenis kunnen ingebracht worden – behalve indien de polishouder van de levensverzekeringsovereenkomst uitdrukkelijk het tegenovergestelde had omschreven, wat heel zelden het geval was in de praktijk.

Iemand begunstigen bij wijze van toekenning van een kapitaal bij overlijden via een levensverzekering bleef dus gevoelig ver-

Als tegenprestatie voor de uitbreiding van de vrijheid om te beschikken (het beschikbaar gedeelte is op vandaag de helft van het vermogen en hangt niet meer af van het aantal erfgenamen), probeert de wet voortaan ervoor te zorgen dat de erfgenamen meer kans hebben op gelijkheid onder hen, meer bepaald door de behandeling van kapitalen bij overlijden, vanuit een burgerlijk oogpunt, op gelijke voet te zetten met de behandeling van schenkingen en legaten.

schillen, op burgerlijk vlak, van de gevolgen van een schenking of legaat ten voordele van die persoon: de reservataire erfgenamen hadden het recht een vermindering van het kapitaal bij overlijden tot het beschikbare gedeelte te vragen, maar dit werd berekend zonder inbreng, dit betekent zonder vooraf het gezegde kapitaal te integreren.

Opdat het kapitaal bij overlijden zou kunnen ingebracht worden, is het voortaan niet meer nodig dat de erflater dit uitdrukkelijk heeft omschreven: dit zal auto-

matisch zo zijn. De erflater kan nog steeds wensen dat er voor die kapitalen bij overlijden vrijstelling van inbreng is, maar dat zal hij dit uitdrukkelijk moeten vermelden. De regels werd dus omgedraaid.

De kapitalen bij overlijden worden bijgevolg burgerrechtelijk op dezelfde manier behandeld als de schenkingen die de erflater bij leven heeft gedaan of net zoals de legaten (die, in de regel, even reduceerbaar zijn als vatbaar voor inbreng, zonder uitdrukkelijke vrijstelling).

Deze nieuwe bepaling is echter slechts van toepassing op aanduidingen van begunstigden bij overlijden die gebeurd zijn na 11 september 2017. De oude contracten blijven dus aan het oude stelsel onderworpen, ofwel tot op het ogenblik van hun ontbinding, ofwel tot op het ogenblik dat – hypothetisch gezien – de verzekeringsnemer zou beslissen om een nieuwe begunstigde aan te stellen in het kader van een bestaand contract.

Als tegenprestatie voor de uitbreiding van de vrijheid om te beschikken (het beschikbaar gedeelte is op vandaag de helft van het vermogen en hangt niet meer af van het aantal erfgenamen), probeert de wet voortaan ervoor te zorgen dat de erfgenamen meer kans hebben op

gelijkheid onder hen, meer bepaald door de behandeling van kapitalen bij overlijden, vanuit een burgerlijk oogpunt, op gelijke voet te zetten met de behandeling van schenkingen en legaten.

Als de poging al lovenswaardig te noemen is, heeft de wetgever echter uit het oog verloren dat de levensverzekeringsovereenkomsten die door de wijziging van deze regel getroffen worden op vandaag alsmear zeldzamer worden (want in die hypothese zijn de begunstigden bij overlijden onderworpen aan de betaling van hoge successierechten, volgens hun verwantschap met de verzekeringsnemer; die contracten zijn dus fiscaal gezien niet voordelig).

Op vandaag ruimen de “oude” contracten voorzorg meer en meer de plaats voor contracten van vermogensplanning, die opgemaakt worden met het oog op het verminderen van de last van successierechten en die veelal de volledige of gedeeltelijke ontbinding van de contracten inhoudt, vóór het overlijden van de verzekeringsnemers, in welk geval deze nieuwe regels uiteraard niet van toepassing zijn, bij gebrek aan ontbinding voor reden van overlijden.

Séverine SEGIER

Aangekondigde hervorming van de vennootschapsbelasting vanaf 2018: de grote lijnen van het akkoord

De regering Michel had het reeds aangekondigd bij het begin van het jaar 2016. Sindsdien lag het project wat stil door de onenigheden die tussen de leden van de regering waren ontstaan, meer bepaald voor wat betreft het fiscaal stelsel van toepassing op de meerwaarden op aandelen van particulieren. We waren dus zeer geïnteresseerd toen we op 26 juli 2017 kennis namen van de inhoud van het regeringsakkoord dat tijdens de nacht van 25 en 26 werd onderhandeld, in het bijzonder de maatregelen die vanaf 2018 de basis zouden moeten vormen van de hervorming van onze vennootschapsbelasting.

De “meest in het oog springende maatregel” van de hervorming zal uiteraard de verlaging van de basisrente van de belasting zijn, die vanaf 2018 van 33% naar 29% zal zakken om tot 25% te zakken in 2020. Tijdens diezelfde periode zal de bijkomende crisisbelasting vanaf 2018 van 3% naar 2% teruggebracht worden om uiteindelijk definitief geschrapt te worden vanaf 2020. De KMO's zullen van een nog belangrijkere verlaging

kunnen genieten, aangezien het verlaagd opklimmend tarief vanaf 2018 zal verlaagd worden om het te brengen van 25% naar 20%, maar het zal voortaan beperkt worden tot de eerste schijf van 100.000€. In de toekomst zullen de KMO's op die manier voor het deel van hun resultaat dat hoger is dan 100.000€ onderworpen worden aan het normale tarief van de vennootschapsbelasting.

Deze maatregel zal gepaard gaan met secundaire maatregelen die ook te waarderen zijn zoals de schrapping van de belasting van 0,412% die van toepassing is op meerwaarden die door de “grote bedrijven” worden gerealiseerd op “vrijgestelde” aandelen en dit vanaf 2018. We kunnen hier ook de aanpassingsmaatregel vermelden, of zelfs de schrappingsmaatregel, van de “fairness tax” op dividenden uitgekeerd door Belgische bedrijven die weinig belastingen betalen.

Verder zullen we een verhoging noteren van de “aftrek voor eenmalige investeringen” die toegekend wordt aan KMO's en aan éénmanszaken, teneinde deze op 20% te brengen voor het jaar 2018. De vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing voor wetenschappelijk personeel zal eindelijk geleidelijk worden uitgebreid naar de houders van bepaalde diploma's (bachelors).

A priori is de intentie van de regering lovenswaardig, aangezien het lijkt alsof het gaat over een

verlichting van de fiscale last. Door haar belastingtarief tot de vennootschapsbelasting te laten dalen, zal België inderdaad de groep van Europese landen verlaten die de bedrijven het meest belasten om meer overeen te stemmen met het “Europese gemiddelde”. Hierover valt niks te zeggen.

De regering heeft echter bevestigd dat de hervorming “budgettair neutraal” moest zijn. Dit zal bijgevolg gebeuren door de goedkeuring van een serie bijkomende maatregelen die bedoeld zijn om de financiering van de verlaging van het normale tarief van de vennootschapsbelasting te verzekeren. En het is hier waar de aangekondigde wijzigingen riskeren een niet te verwaarlozen fiscale impact te hebben op de vele Belgische bedrijven.

Zonder volledig te zijn, mogen we de volgende maatregelen citeren die vanaf 2018 zullen toegepast worden:

Invoering van een minimum belastinggrondslag. De bedrijven die een fiscaal resultaat realiseren die hoger is dan 1.000.000€ zullen belast worden op een “minimum belastinggrondslag”, die wordt uitgevoerd via een beperking van de aftrek van bepaalde kostenposten, zoals het uitstel van de niet-gebruikte “DBI”-aftrek, het uitstel van de aftrek voor innovatie-inkomsten, het uitstel van notionele intresten, alsook nog het

uitstel van vorige verliezen. De aftrek zal beperkt zijn tot een maximumbedrag van 1.000.000€ + 70% van het saldo van het fiscale resultaat. Bijgevolg zal 30% van dat saldo de minimum belastinggrondslag vormen waarop het normale tarief van de vennootschapsbelasting van toepassing zal zijn. Van zodra het normale tarief van de vennootschapsbelasting tot 25% zal worden teruggebracht, zal dit aanleiding geven tot een effectieve belasting van deze vennootschappen aan 7,5%.

Aanpassing van de voorwaarden voor vrijstelling van meerwaarden die door bedrijven op aandelen worden gerealiseerd. Samen met de aangekondigde afschaffing van de belasting van 0,412%, waarover hiervoor reeds werd gesproken, zal het stelsel van vrijstelling van meerwaarden die door bedrijven op aandelen worden gerealiseerd, aangepast worden, teneinde in overeenstemming te komen met het stelsel van de “DBI”-aftrek. In de toekomst zal de vrijstelling enkel nog worden verkregen als de deelneming in het bedrijf waarvan de aandelen worden overgedragen, gedurende meer dan één jaar een drempel van ten minste gelijk aan 10% van het kapitaal van het bedrijf bedraagt, of indien de aankoopwaarde van de deelneming hoger of gelijk is aan 2.500.000€.

Wijziging van het stelsel van notionele intresten (“risicokapitaal”).

Vanaf 2018 zullen we de transformatie zien van het stelsel van de “notionele intresten” zodat enkel met het bijkomende kapitaal uit kapitaalverhogingen zal rekening gehouden worden. Er zal een berekening worden gemaakt op basis van de evolutie van het gemiddelde van het eigen vermogen tijdens de laatste 5 jaar van activiteit. Hieromtrent herhalen we dat het stelsel dat initieel werd ingevoerd als doel had om de investering in risicokapitaal op eigen vermogen te motiveren, teneinde de financiering van KMO’s mogelijk te maken op een andere manier dan via leningen. De aangekondigde maatregel dient dus om op dit initiële doel terug te komen.

Toepassing van een bijzondere bijdrage van 10% bij een onvoldoende bezoldiging van bedrijfsleider. Het verlaagde tarief van de vennootschapsbelasting die van toepassing is op de eerste schijf van 100.000€, waarvan de KMO’s zullen kunnen genieten (nominaal tarief 20%) zal enkel kunnen gevraagd worden indien de KMO aan minstens één bedrijfsleider die een natuurlijk persoon is een minimale vergoeding betaalt van 45.000€. De vergoeding zal lager mogen zijn, op voorwaarde dat ze gelijk is of hoger dan de belastbare inkomsten van het bedrijf. Bovendien zal elk bedrijf, KMO of niet, zich een bijzondere bijdrage van 10% zien opgelegd worden op het verschil dat bestaat tussen het bedrag dat aan de bedrijfsleider

werd toegekend en het spilbedrag van 45.000€, wanneer de vergoeding die drempel niet haalt.

Wijziging van de regel van vrijwillige aanrekening van kapitaalverminderingen. Op vandaag, als een bedrijf dat beslist om een kapitaalvermindering door te voeren en dit in een authentieke akte zegt die de verrichting vastlegt, zal deze, volgens de keuze van het bedrijf, worden aangerekend op het gestorte kapitaal (“goed kapitaal”), of op de belastbare en/of vrijgestelde reserves van het bedrijf. Het fiscaal stelsel dat van

Het ogenblik is dus aangebroken voor alle bedrijven die in België aan de belastingen onderworpen zijn, of ze nu een KMO zijn of niet, om zonder uitstel over te gaan tot een “fiscale audit” van hun toestand om precies te kunnen bepalen wat de gevolgen zullen zijn van deze nieuwe maatregelen op hun fiscale last, en uiteindelijk, de toestand van hun schatkist. In voorkomend geval zullen ze ervoor zorgen dat ze hun gedrag aanpassen teneinde de wijzigingen in de toekomst te anticiperen.

toepassing is op deze kapitaalvermindering, in hoofde van het bedrijf en van haar aandeelhouders, is hierdoor natuurlijk beïnvloed. Vanaf 2018 zal dergelijk keuze niet meer mogelijk zijn. Elke kapitaalvermindering zal verondersteld worden proportioneel afkomstig te zijn van de “belastbare reserves” en zal bijgevolg onderworpen zijn, voor wat betreft dat deel, aan roerende voorheffing. Als er belastbare reserves zijn, zal het dus niet meer mogelijk zijn om ervoor te kiezen de kapitaalvermindering enkel op het “goede kapitaal” aan te rekenen om zo de belasting te vermijden.

Dit systeem wordt reeds in andere lidstaten van de Europese Unie toegepast en onder andere in Luxemburg.

Invoering van een principe van matching in fiscale zaken. Voortaan zullen de kosten die verbonden zijn aan een later boekjaar niet meer (als beroepskosten) kunnen afgetrokken worden tijdens het lopende aanslagjaar. De klassieke techniek die het mogelijk maakte om voorafgaandelijk, tijdens een aanslagjaar, lasten met betrekking tot een later boekjaar te betalen, en af te trekken, zal niet meer toegelaten worden.

Wijziging van de aftrekregeling van provisies voor risico's en lasten. Enkel de provisies voor risico's en lasten die betrekking hebben op een verplichting die

effectief bestaat op de datum van afsluiting van het boekjaar zullen het voorwerp kunnen zijn van een vrijstelling.

Invoering van een regeling van effectieve belasting van aanvullende belastingen die opgelopen werden na een fiscale controle. Met uitzondering van de “DBI”-aftrek van het betrokken aanslagjaar, zal elke verhoging van de belastbare grondslag van een bedrijf die vast werd gelegd na een fiscale controle niet meer kunnen verminderd worden door beschikbare belastingaftrekposten toe te passen. Echter, de berekening van de moratoire intresten en de verwijlintresten zal hervormd worden, in die zin dat de verwijlintresten altijd met 2% hoger zullen zijn (in vergelijking met de moratoire intresten).

Verhoging van de ernst van de sancties in geval van het niet respecteren van fiscale verplichtingen. De sancties die van toepassing zijn in geval van het niet neerleggen van de fiscale aangifte, of in geval van onvoldoende voorafbetalingen, zullen verzawaard worden. De hervorming is inderdaad van plan om het bedrag van de forfaitaire minimumgrondslag die van toepassing is in geval van geen aangifte of laattijdige aangifte aan de vennootschapsbelasting te verhogen tot 40.000€. In geval van onvoldoende voorafbetalingen, zal steeds de verhoging van de belastingen worden toegepast,

zonder onderscheid. De basisinstrestvoet die de ondernemingen ertoe kan aanzetten om voorafbetalingen te doen, zal daarentegen op 3% worden gebracht.

Goedkeuring van “antimisbruik” maatregelen erop gericht op agressieve “tax planning” te vermijden. Er zullen 2 “antimisbruik” maatregelen worden ingevoerd teneinde het artificiële uitstel van belasting van sommige winstposten naar een ogenblik waarop het belastingtarief lager zal zijn, te vermijden. Zo zullen de toerekeningen van provisies voor risico's en lasten die na de vermindering van het nominale tarief van de vennootschapsbelasting zullen geschieden, onderworpen blijven aan de belasting die van kracht was op het ogenblik van de boeking van de provisie. Hetzelfde zal gelden wanneer er meerwaarden zijn die het doel zijn van het stelsel van gespreide belasting op voorwaarde van hergebruik, die belastbaar zouden worden op een ogenblik waarop het nominale tarief zou verlaagd zijn, vervolgens een gebrek aan herinvestering onder de voorwaarden en binnen de termijnen voorzien in het Wetboek. De belasting die dan van toepassing zou zijn op die meerwaarden zal ook deze zijn die gold op het ogenblik waarop de meerwaarde werd gerealiseerd. Er zullen echter wel verwijlintresten op worden aangerekend.

Deze maatregelen zullen gepaard gaan met nieuwe hervormingen die vanaf 2020 van toepassing zullen zijn en die we als volgt kunnen samenvatten:

Invoering van een systeem van fiscale consolidatie. Er zal een systeem van fiscale consolidatie worden ingevoerd krachtens welk meerdere entiteiten die deel uitmaken van eenzelfde groep bedrijven één enkele belastbare entiteit zullen vormen op fiscaal vlak.

Invoering van een “CFC” (Controlled Foreign Company) maatregel en goedkeuring van andere maatregelen die voortkomen uit de invoering van de “ATAD” (Anti Tax Avoidance Directive) richtlijnen in het Belgische recht. Zo is er voorzien om vanaf 2020 een maatregel in het Belgische recht in te voeren die de belasting, in hoofde van een Belgisch bedrijf, mogelijk maakt van bepaalde inkomsten die verkregen werden door een buitenlands filiaal die zij controleert, zelfs in de veronderstelling dat deze inkomsten niet echt werden uitgekeerd. Het Belgische fiscale recht zal zich ook “verbeterd” zien met de invoering in het Wetboek van nieuwe bepalingen betreffende de “exit tax” en ook nog nieuwe regels in de strijd tegen mechanismes genaamd “hybrides”. In diezelfde context moeten we ook de invoering van regels vermelden die de aftrekbaarheid van intresten in hoofde van bedrijven zal beperken (invoering van de EU-richtlijn nr.

2016/1164 van de Raad van 12 juli 2016).

Wijziging van de notie buitenlandse vaste inrichting en beperking van de aftrekmogelijkheid van verliezen van dergelijke inrichting in België. Vanaf 2020 zal België haar definitie van de notie “vaste inrichting” veranderen teneinde deze in overeenstemming te brengen met de voorschriften van de OESO, die er een eerder economische dan juridische interpretatie aan oplegt. In het verlengde zullen de regels die de fiscale aftrekbaarheid, in hoofde van het Belgisch bedrijf van wie de vaste inrichting afhangt, van verliezen van deze inrichting mogelijk maken, beperkt worden. Het Belgische bedrijf zal deze enkel nog mogen aftrekken wanneer zal aantonen dat ze eerder alle mogelijkheden heeft uitgeput om deze aftrek te doen in de staat waar haar inrichting gevestigd is.

Versterking van de maatregelen ter bestrijding van fiscale fraude “transfer pricing”. De informatie-uitwisseling zal opgevoerd worden, net zoals de controlemaatregelen, teneinde de strijd aan te binden met misbruiken in die materie. Ook het criterium dat het toelaten of verwerpen van een intrestvoet mogelijk maakt, zal gewijzigd worden.

Invoering van een tijdelijke maatregel die gunstig is voor de conversie van “vrijgestelde reserves” in “belastbare reserves”. Tijdens

een periode van 2 jaar die in 2020 zal starten, zal het toegelaten zijn voor een bedrijf om zijn “vrijgestelde reserves” die bestaan op 31 december 2016 om te zetten in (“normale”) “belastbare reserves”, door op deze reserve een verlaagde belasting van 15% toe te passen (dat tarief zal onder bepaalde voorwaarden nog kunnen verlaagd worden).

Afschaffing van de aftrekbaarheid van het disconto voor schulden met betrekking tot niet-afschrijfbaar activa. Vanaf 2020 zal het niet meer mogelijk zijn om dergelijk disconto af te trekken.

Afschaffing van de mogelijkheid om een degressieve afschrijving toe te passen voor activa die vanaf 1 januari 2020 worden aangekocht of opgericht. De degressieve afschrijving zal fiscaal niet meer mogelijk zijn. Bovendien zullen de KMO’s het eerste afschrijvingsjaar slechts prorata temporis kunnen aftrekken, ofwel in proportie met het deel van het boekjaar tijdens welk de betrokken vaste activa werd aangekocht of opgericht.

Diverse wijzigingen. Vanaf 2020 zullen de boetes die verband houden met directe en indirecte belastingen, en ook de aparte bijdrage op geheime commissies, volledig niet-aftrekbaar worden. Het stelsel van fiscale aftrekbaarheid van autokosten zal ook opnieuw bekeken worden, en dit ook voor elektrische voertuigen. Het maxi-

mumbedrag van aftrekbaarheid zal vastgesteld worden op 100%. We zullen ook een wijziging zien van de “tax shelter” regeling. Ten slotte zullen er een reeks vrijstellingen worden geschrapt (vrijstelling voor bijkomend personeel, vrijstelling voor sociaal passief verbonden met een eenheidsstatuut, vrijstelling van 40% voor salarissen van stagiaires, enz.).

Het ogenblik is dus aangebroken voor alle bedrijven die in België aan de belastingen onderworpen zijn, of ze nu een KMO zijn of niet, om zonder uitstel over te gaan tot een “fiscale audit” van hun toestand om precies te kunnen bepalen wat de gevolgen zullen zijn van

deze nieuwe maatregelen op hun fiscale last, en uiteindelijk, de toestand van hun schatkist. In voorkomend geval zullen ze ervoor zorgen dat ze hun gedrag aanpassen teneinde de wijzigingen in de toekomst te anticiperen.

Elke wil tot herstructurering zal echter met zorg bestudeerd worden om er de fiscale gevolgen van te bekijken, maar ook om de verenigbaarheid te controleren van de beoogde wijzigingen met de nieuwe BEPS-normen die door de OESO ontwikkeld werden, die erop gericht zijn de internationale dimensie van vele bedrijfsrelaties in te kaderen (door een effectieve belasting op te leggen op

alle ondernemingen waar ze hun winsten maken, en de volledige fiscale transparantie, dit alles met de bedoeling te strijden tegen het risico van effectieve dubbele belasting), of nog deze die voortkomen uit de ATAD-richtlijnen van de EU.

We zullen uiteraard aandachtig blijven voor de toekomstige ontwikkelingen van het aangekondigde hervormingsplan van de vennootschapsbelasting.

Mélanie DAUBE –
Jonathan CHAZKAL

IDEFISC

Tel.: 02/646 46 36

Fax: 02/644 38 00

IDEFISC wordt uitgegeven**door Thierry AFSCRIFT**in samenwerking met
Pascale HAUTFENNE hoofdredacteur
enEllen CASSAER
Jonathan CHAZKAL
Mélanie DAUBE
Tristan KRSTIC
Séverine SEGIER
Martin VAN BEIRS**Verantwoordelijke uitgever:**Thierry AFSCRIFT
Lensstraat 13
1000 Brussel**Internet**<http://www.idefisc.be>**Volgend nummer:**

December 2017

Wil u Idefisc per e-mail
ontvangen, stuur dan
uw e-mailadres naar
info@idefisc.be.De door Idefisc gepubliceerde infor-
matie is louter informatief. Het betreft
geen juridisch advies aangaande
welbepaalde situaties.Deze uitgave is tevens verkrijgbaar
in het Frans. Indien u de Franse tekst
wenst te ontvangen, kan u een e-mail
sturen aan info@idefisc.be. Wij passen
onze databank vervolgens in die zin
aan.Design by Artwhere
www.artwhere.be